We lowered him, we will elevate him – אגן אחתיגן ליה אגן מסקיגן ליה

OVERVIEW

The גמרא details the case where ר"א ורשב"ג argue. There was a הזקה that the father was a כהונה, and this was followed by a קול that the son is a בן גרושה (so his יכהונה נאס, after which an ע"א testified that the son is יכשר, whereupon he was (re)elevated to the status of כהונה. This was followed by two עדים claiming that he was a בן גרושה and another עדים saying that he is a ממרא ביושה בערושה and we return him to his הושש לזילותא דב"ד maintains we are not הושש לזילותא דב"ג status. The question תוספות discusses is how can we give him a כהונה status when there are two עדים המכשירים (who contradict the עדים המכשירים) and maintain that he is a בן גרושה.

בירש בקונטרס¹ אף על גב דתרי ותרי נינהו אוקי תרי להדי תרי ואוקי גברא אחזקתיה² בירש בקונטרס¹ אף על גב דתרי ותרי נינהו אוקי תרי להדי תרי ואוקי גברא אחזקתיה² explained; even though there are two עדים against two עדים (so how can we elevate him to כהונה nevertheless we place the two against the two to cancel them out and we place this person on his presumptive status of כהונה.

תוספות questions this explanation:

יקשה לרבינו יצחק דבפרק האומר בקדושין (דף סו,א ושם) קאמר גבי ינאי היכי דמי אומר לרבינו יצחק דבפרק האומר בקדושין (דף סו,א ושם) אומרא האומר וא מסכת קדושין in פרק האומר the גמרא אומר ינאי states regarding ינאי; what is the case -

אילימא דתרי אמרי אשתבאי ותרי אמרי לא אשתבאי - אילימא דתרי אשתבאי ותרי אמרי לא אשתבאי said she was captured and two עדים said she was not captured (and that is why ינאי was vindicated), that is not a valid explanation, for -

מאי חזית דסמכת אהני פירוש אהני דאמרו לא אשתבאי סמוך אהני -Why do you see to depend on these, meaning those that said she was not

.

 $^{^{1}}$ בד"ה ואנן.

² See רש"י there who writes אכתי אין עוררין דקול לאו עוררין שהוא נאמן שהוא נאמן שהוא נאמן שהוא נאמן שהוא נאמן פי עד הראשון שהוא נאמן אוזקיה (See footnote # 57.)

³ There was a controversy surrounding the (גדולה) סהונה (גדולה). There were rumors that before his birth, his mother was in captivity among non-Jews; thereby making (her a (נאי מדרבנן) and making) פסול מהונה (A Jewish woman who had relationships with a non-Jew is considered a חונה. She is forbidden to marry a כהון. Any child she has from a כהן is considered a פסול לכהונה האל מדרבנן של לכהונה as a מדרבנן regardless whether it is known for sure if they had any relationship with her.] The הכמים 'suggested' ינאי that he give up the בהונה on account of these rumors. The הכמים there continue to relate that the matter concerning her captivity was investigated and the rumor could not be substantiated. The תוספות here continues).

captured, depend on the others who say she was captured; the question is -

ואמאי קאמר ויבוקש הדבר ולא נמצא -

So why did the הכמים say the matter was investigated and could not be substantiated, when seemingly it is substantiated that ינאי is the son of (at least a ספק captive and should be ממרא (מספק (מספק (מספק teast)). This concludes the citing of the גמרא הוא ווארי לבהדי is that even if there were ינאי because we say ינאי because we say אוקי תרי לבהדי לבהדי because we say ינאי בחזקתה (אם ינאי) בחזקתה that would still vindicate אוקי גברא (אם ינאי) בחזקתה (אם ינאי) בחזקתה

תוספות cites רש"י' answer to this question:

התם⁴ פירש בקונטרס דלא אמרינן אוקי תרי בהדי תרי ואוקי גברא אחזקיה - And ינאי explained there that in the case of אוקי תרי בהדי תרי שיי we do not say אוקי תרי בהדי תרי - ואוקי גברא אחזקיה -

- דהא לא באו להעיד על אמו אלא על ינאי ולו לא היה חזקת כשרות did not come to testify regarding s'ינאי mother (who has a חזקת but rather they were testifying regarding the status of ינאי had ינאי had משרות.

In summation; ינאי is saying that even though the status of ינאי is completely intertwined with the status of his mother, nevertheless since we are not discussing the mother, only ינאי, therefore the הזקת כשרות of the mother is not effective for ינאי, the son.

תוספות disagrees:

- אין נראה לרבינו יצחק דחזקת האם מהניא גם לינאי כדמשמע הכא אין נראה לרבינו יצחק דחזקת האם מהניא אם לינאי מהניא as it seems here 6 -

- אמרינן נמי לעיל בפרק קמא (דף יג,א ושם) לדברי המכשיר בה מכשיר בבתה hand the גמרא also said previously in the first פרק that the one, who validates her, validates her daughter as well. The same should apply to ינאי and his mother.

 $^{^4}$ בד"ה סמוך where he writes, בהדי לב"ד להתירה באה קמן והיתה איז מילי אי מילי איתתא אחזקתה ער אוקי ער אוקי איתתא אחזקתה הני מילי אי היא קמן והיתה באה על זה אחזקתה מעידים על על אחזקת בפסול. There was no discussion regarding the permissibility of the mother to marry into נאי, only the status of ינאי.

⁵ The suspected בן גרושה here also has no הזקה; the reason we are מעלה him to בהונה is because of the הזקה of the father who is הזקת האם to be a כהן כשר, the same should apply to to ming הזקת האם should apply to him.

⁶ It will be necessary to say (according to תוספות) that the הזקת האב means (not merely that the father is a כהן כשר, for how does that negate the possibility of the son being a בן גרושה, but rather) since the father is בחזקת כהן כשר that he will not marry a בחזקת (see "נפנ"י). [See also קובץ שיעורים ב"ב אות קלב).

⁷ The case there is where a (unmarried) woman was pregnant and she claims לכשר נבעלתי; the view of גר"ג is that she is believed. There is an opinion in the גמרא that just as she is believed regarding herself (that she is not פּסול לכהונה) similarly the daughter that is born is also כשר לכהונה. This is because the חזקת כשרות of the mother is transferred to the daughter, even though the daughter has no חזקת כשרות.

תוספות responds to an anticipated difficulty:

יאפילו מאן דפסל בבתה 8 היינו משום דמעלה עשו גבי זנות 9 . And even the one who invalidates the daughter for כהונה, that is because the חכמים made an extra stringency for יוחסין regarding זנות.

תוספות mentions and negates another attempted resolution between our גמרא and the case of ינאי:

רוגם אין לומר כמו שתירץ רבינו תם דליכא למימר התם אוקמינן אחזקה -And we can also not say as the ר"ת answered, that there by ינאי we cannot say that we should place ינאי on the חזקה of the mother -

לפי שכל הנשים היו בחזקת שבויות - 10

Because all the women were presumed to be captives. This is the answer of the ר"ת –

תוספות rejects this answer:

- ¹¹דאם כן היכי מייתי מינה ראיה על אשתו שזינתה בעד אחד

For if indeed all the woman were בחזקת שבויה, how can אביי bring proof from the story of ינאי regarding the case of a woman who an ע"א claimed she was מזנה -

דשאני התם דכל הנשים בחזקת שבויות אבל אשתו זינתה היא בחזקת היתר -

For the case of ינאי is different (than the case of אב"י), since (according to the מון all the women were בחזקת שבויות, therefore the א"א is believed (since he is supported by a אניי, however by the case of אב"י (the case of אב"י (the case of אב"), the alleged woman has a ינאי, so what proof does אב" bring from ינאי Therefore we must say that in the case of ינאי there was no חזקת שבויה either, and אם ינאי had a חזקת היתר (just like the case of אב").

In summation; the view of תוספות is that the (והאם is 1) הזקת is (ולבן; we therefore need

8 We could therefore say that the

⁸ We could therefore say that the קדושין regarding ינאי maintains מאן דמכשיר בה פוסל בבתה, therefore the הזקת מהני לינאי maintains מעלה מבתה מעלה, and the אמרא here maintains חזקת האם מהני לינאי therefore we are מעלה.

⁹ The הכמים were stricter regarding a child who was born from זנות (like in the case of the unmarried woman) and decreed that in that case the חזקת האם לא מהני לבת (perhaps because since she is promiscuous, she is not that careful with whom she has relations with). However where the child was not born from זנות, like here or in the case of ינאי, all will maintain that חזקת האם מהני לבת.

¹⁰ According to the ר"ח it was presumed that all the women in מודיעים (the place where we suspect אמו של ינאי was captured) were captured during a war. In addition to this presumption there were עדים who testified that the mother was captured and עדים who testified that she was not captured. Even if we are to say אוקי תרי לבהדי תרי לבהדי תרי is that they were all captured.

¹¹ There is an argument there between אביי ורבא in a case where an ע"א told the husband that his wife was מזנה, whether the wife becomes אסורה לבעלה to the husband. אביי maintains that the די is מסורה לבעלה and she is אסורה לבעלה. To prove his point, ארי ited the case of ינאי and argued that it cannot be a case of חרי ותרי there, for we should follow the אישתבאי who say אישתבאי therefore we need to say that there was one אישתבאי and two ינאי and two ינאי was vindicated. If however there would not have been the two ינאי that said ינאי would be שכול פסול פסול פסול פסול של ע"א.

to understand the difference between our case of תרי ותרי where the alleged כשר is כשר is כשר because of the חזקת האב, and the case of ינאי where he would be פסול (if there would be תרי ותרי) even though there is a חזקת האם.

תוספות offers his interpretation:

- ונראה לרבינו יצחק דתרי ותרי ספיקא דרבנן הוא 12 ומדרבנן החמירו דלא מוקמינן לה אחזקה And it is the view of the תו"ת that היתר and it is ספק דרבנן and it is מדרבנן that we are strict and we do not place her on her חזקת היתר; this explains why by ינאי he would be פסול -

והכא בתרומה דרבנן הקילו -

And here regarding הכמים the הכמים were lenient and permitted him to eat were lenient and permitted him to eat since there is a חזקת היתר (and לקולא).

In summation; רש"י and the ר"י both agree that by תו"ת we follow the חזקה. However according to that is only if the person in question has a חזקה (as in our case where he has a רש"י [through the א"ם) but not where the חזקת היתר comes from the parent (as by ר"י ר"י בנן איסור דאורייתא that even where there is a חזקת היתר, if it is an איסור דאורייתא (like by רבנן the כספק and we are מחמיר.

will cite several sources which seem to contradict the ר"י and resolve them:

ובפרק בכל מערבין (עירובין דף לה,א) גבי תרומה ונטמאה כולי -

And in פרק בכל מערבין regarding one who made an עירובי with תרומה and the עירובי became מירוב. etc. -

ספק¹³ הרי זה חמר גמל¹⁴ דברי רבי מאיר¹⁵ ומוקי לה רבה ורב יוסף בשתי כתי עדים -

11

¹³ There was a doubt as to when the טמא became שבת; whether it was before שבת began in which case it is not a valid עירוב (since once the מרומה becomes שבת and has to be burnt it is no longer אבר ראוי לאכילה (לכהן) שבת when שבת begans), or it became שבת after the onset of שבת (in which case it is a valid עירוב since it was (לכהן) אבילה (לכהן) שבת when שבת began).

¹⁴ Literally this means 'donkey camel'. It is as if a donkey is pulling him in one direction and the camel in the opposite direction so he can barely go anywhere.

¹⁵ A person may place his עירוב (up to) two thousand אמות from (his home in) the city. The עירוב entitles him to go an additional distance of אלפיים אמה in all directions from the place of the עירוב (his מקום שביתה only. In our case if the עירוב is valid, that is his עירוב and he can go אלפיים אמה only from his home (and cannot go past the עירוב אמה maintains that we place both stringencies on him and he can only go from his house to the place of the עירוב (two thousand אירוב is not valid), and he cannot go from his house in the opposite direction from his עירוב עירוב

If there is a doubt as to when the עירוב became טמא, this person is like a 'donkey camel'; this is the view of רבה ור"י. And רבה ור"י established that this ספק was a result of two groups of עדים who offered contradictory testimony as to when the עירוב This concludes the citation from the ממרא.

תוספות responds to the anticipated difficulty: 16

הא דלא מוקמינן לה אחזקתה 17 דלא נטמאת אף על גב דתרומה בזמן הזה דרבנן - The reason we do not place the תרומה on its חזקת כשרות status and assume that it did not become שבת since , שבת בזה"ז - דרבנן 17

- 18 היינו משום דערובי תחומין דאורייתא לרבי

That is because ר"מ maintains that עירובי החומין is a אירובי, therefore we need to go אחומרא –

חוספות offers another distinction between the case of עירוב and our cases:

- אי נמי שאני התם דאיטמי דהרי נטמאת לפניך ולא אמרינן השתא הוא דאיטמי אי נמי שאני התם דאיכא ריעותא דהרי נטמאת לפניך ולא אמרינן השתא חדיכה for there is a flaw in its עירוב, since presently it is טהרה, so we do not say it became שמא now (during שבת), but rather it was שמא in the past up to the time we knew it was שהור -

תוספות anticipates a difficulty with this reasoning that we follow the הדקה. 20

 $\stackrel{\circ}{-}$ אף על גב דגבי מקוה אמרינן השתא הוא דחסר 21 ואתאי (נדה דף ב,ב)

¹⁶ Since מרומה מדרבנן א תרומה, and ספיקא דרבנן לקולא, therefore (since it is a case of תו"ת) we should place the תרומה on its חזקת that it became מא טמא (as late as possible) after שבת began (see following footnote # 17) and the עירוב should be valid. See 'Thinking it over' # 2.

⁽because perhaps the עירוב is valid).

¹⁷ This is not precisely the same case as here (or by ינאי) where one group of עדים say there was not captured), however in the case of עירוב both groups of עדים agree that the ממא became ממא (and is presently ממא), nonetheless since both agree that initially it was not ממא and one ממא maintains that it became מבת began, we should assume that its initial שבת שבת we should assume that its initial שבת שבת we should assume that its initial ממא במון שבת שבת we should assume that its initial ממא במון אונים שבת שבת second answer (footnote # 19).

¹⁸ This seemingly means that even though the concern whether it is אט or not is only regarding a דרבנן (where we would rule that אט ספיקא דרבנן לקולא) since מדאורייתא it is not תרומה at all, nevertheless since this impinges on a אורייתא issue (namely עירובי תחומין) therefore we do not say ספיקא דרבנן לקולא. That is reserved exclusively for instances where the entire issue is דרבנן, like in our case; eating תרומה דרבנן. [Alternately, the תרומה חסש is concerned it is irrelevant as to when it became מאט; the question is only whether the עירוב (which is a אירוב) is valid, so therefore we are מחסיר מחסיר מון דאורייתא (מחסיר מחסיר אורייתא).]

¹⁹ See footnote # 17. Instead of following the חזקה דמעיקרא when it was טהור and assume that it remained אהור until we know for certain that it became אמא, we can follow the חזקה דהשתא that it is now אמט and assume that it was טמא all the time up to the point where we knew for certain that it was טהור.

²⁰ See previous footnote # 19.

²¹ The רש"ש amends this to read: דהסר או מקוה that had the ממרא there is discussing a מקוה that had the ממרא there is discussing a מין מאנור that was done after (מ' סאה מ') and after a while it was found to be lacking the שיעור that was done after

Even though that regarding a מקוה we [would be prone to] say it is now that it became deficient (and not that it was deficient earlier), and we do not follow the חזקה, but rather the יחזקה מעיקרא; why is it different by יחובי תחומין?

responds:

- 22 הכא דאיכא שתי כתי עדים לא אמרינן השתא הוא דאיטמי

Here where there are two groups of עדים and one group said it became טמא and one group said it became שבת before שבת, we do not say it became שמא began).

In summation: According to this last answer we say that by a ספיקא דרבנן [even if it is חדרי ותרי ותרי וודרי וודרי (פיקא דרבנן איסורא לאיסורא לאיסורא היתר היתר איסורא היתר שער היתר היתר איסורא היתר היתר היתר מודר שער וודרי הישתא לאיסורא (however if there is no תרי ותרי חזקה השתא לאיסורא [just a regular ספרא follow the חזקה דמעיקרא לקולא even if there is a חזקה דהשתא לקולא הישתא לאיסורא (מקוה שנו (מקוה מודר)).

תוספות anticipates an additional difficulty on the פר"י:

רבשנים אומרים מת ושנים אומרים לא מת דאמרינן לעיל (דף כב,ב) לא תצא And in the case where two עדים said the husband died and two other עדים said he did not die; where the רבנן ruled that if she remarried she need not leave her new husband -

ולא מוקמינן לה אחזקת אשת איש²³ -

And we do not place her on her initial status as a married woman, which would prevent her from being together with her new husband. This contradicts the view of the '"' that

the last כשר measurement is invalid. The גמרא there explains that we follow the הזקה השתא (where it is חסר) and not the חזקה השתא הזקה, because the nature of a מקוה is that it loses water a little at a time and not all at once. Therefore since now it is a חסר we assume that it was losing water for a period of time. It is apparent from that גמרא that if not for this reasoning of שברא הסר ואתאי שהטר של שניקרא מולה מולה מולה של שניקרא will be valid. Therefore it follows that by עירובי תחומין where there is no חסר ואתאי and no logic to tell us when it became שנירובי לממא should follow the חזקה דמעיקרא (that it was ממא) חזקה דהשתא חזקה דהשתא (that it was) חזקה דהשתא (שברא).

²³ This question does not seem to related to the view of the ר", for the ר", maintains that by חור r me of llow the חזקת, however מדאורייתא, however אסור even if there is a חזקת היתר, nevertheless if it is a מדורייתא it will be אסור (see footnote # 12). However by ב' אומרים מת וכו', even if we disagree with the r and maintain that חוד, is a אסורה לבעלה and be אסורה לבעלה she should be חזקת איסור and be אסורה לבעלה (and we do not follow the חזקת איסור she should be ספיקא דאורייתא and be אחדרייתא is a אסורה לבעלה (and we do not follow the חזקת היתר), then we can explain this as follows; if we maintain מפיקא דאורייתא explained it previously that אחד מעדיה ואומרת ברי לי נשאת לאחד מעדיה ואומרת ברי לי that by חזקת איסור (and we follow the ruling of the דין תורה אורייתא that by חזקת איסור be חזקת איסור (This scenario of the following cases.)

by every תו"ת we revert to the initial חזקה status. In this case her חזקה status is that she is an א"א; how can we allow her to remain married to the new husband?!

תוספות responds; the reason why it is לא תצא (despite the הזקת א"א -

 24 מרעה לה לחזקת אשת איש היינו משום דחזקה דאשה דייקא ומנסבא מרעה לה לחזקת אשת איש That is because the presumption that a woman is meticulous in verifying her husband's death, and only then does she marry, weakens her חזקת א"א, and since she and the איז she married claim with a certainty that the husband died, therefore לא תצא –

תוספות anticipates a difficulty with the assertion that אשה דייקא in this case:

אף על גב דבשנים אומרים מת אמרינן בהאשה רבה (יבמות פז,ב) דמותרת לחזור לו 25 - אף על גב דבשנים אומרים מת אמרינן בהאשה רבה נבמות states in פרק האשה לאם that if two witnesses testified that the husband died, she is permitted to return to her first husband -

וכיון דליכא חומרא בסוף לא דייקא 26

And since there is no stringency at the end, she is not that meticulous to prove that her husband died, therefore here too (by 'שנים אומרים מת וכו'), where there are two עדים that say he died, she is seemingly not דייקא ומינסבא, and the אוא הסל is not flawed, so why לא תצא?

responds:

מכל מקום הכא כיון דמכחישין זה את זה איכא חומרא" -

Nonetheless here by מנים אומרים מת וב' אומרים מת since the two כתי עדים since the two עדים sontradict each other there will be the חומרא (she will be 'תצא מזה ומזה וכו'), therefore she will be דייקא ומינסבא and that makes מחזקת א"א in the ריעותא.

תוספות continues the discussion regarding תוסבא and הייקא מייקא ומינסבא:

2

²⁴ The woman wants to be certain that her husband is dead before she remarries (in order to avoid the complications if he should return [that her children from the new husband will be ממזרים, and she will be 'תצא מזה ומזה וכו'), therefore this diminishes the power of her אוֹץ מעדיה וכו' and we consider her a ספק and since she is 'נשאת לא' מעדיה וכו' (see footnote # 23). See 'Thinking it over # 3.

²⁵ The rule is as follows; if there is only one witness that her husband died she is permitted to remarry; however there will be dire consequences for her if the husband returns (alive); she will not be able to remain with either of her husbands and she loses her כתובה from both husbands, etc. However if two עדים testify that her husband died and she remarries and her original husband returns she is permitted to return to her original husband (she is obviously prohibited from remaining with her current husband since she is the x"x of her original husband).

²⁷ See TIE previously on כב,ב ד"ה הבא footnote # 5.

- ובשנים אומרים נתגרשה ושנים אומרים לא נתגרשה דאמרינן נמי לא תצא And in the case where two צדים say she was divorced and two other צדים say she was not divorced, where the ruling also was - לא תצא

- אף על גב דלא דייקא

Even though that by גירושין she is not דייקא ומינסבא. The question is why is it אא אלא, since it is אסורה and she has a אזקת א"א she should be אסורה מדאורייתא to remarry –

תוספות rejects a possible solution to this question:

- ²⁹וליכא נמי חזקה דאין האשה מעיזה פניה

And we cannot also say that there is presumption that a woman is not brazen to claim that she is divorced unless it is true -

דשלא בפני בעלה מעיזה 30 וכל שכן היכא דמסייעין לה עדים 10 For a woman is מעיזה to say I'm divorced not in the presence of her husband, and she is certainly מעיזה where witnesses are supporting her; therefore her claim that she is divorced is meaningless. The question remains why לא תצא since it is תו"ת and she is בחזקת א"א 10 ?!

מוספות answers:

- ³⁴או יפסלו אותם בגזלנותא ³⁵ לפי שיראה שיוזמו עדיה ³⁵ או יפסלו אותם בגזלנותא ³⁶ And one can say that notwithstanding that her permission is divorced based, nevertheless she is דייקא ומינסבא, for she is afraid that her witnesses may be impeached or they will be disqualified as robbers.

²⁸ When her permission to remarry is based on the death of the husband, the woman is דייקא ומינסבא, because if he returns she has no contradictory claim (he is her husband and alive), however if her permission to remarry is based on divorce, then (seemingly) she is not דייקא ומינסבא, for she thinks that even if the husband returns she can always claim that he divorced her.

²⁹ The rule is if a woman claims in her husband's presence; 'you divorced me', she is believed because הזקה אין אשה Therefore if it were not true that she is divorced she would not have to מעיזה פניה בפני בעלה to claim that she is divorced. Perhaps this הזקה applies to this case as well, that since she claims that she is divorced (see [end of] footnote # 23), she should be believed (even though she has a א"א הואקה אין אשה מעיזה וכו' because of the ...

³⁰ A woman does have to העזה to claim 'I'm divorced' even if it is not true, if she makes this statement not in the presence of her husband. There is no proof that the statement is true.

³¹ Here there are two עדים that support her claim that she is divorced, therefore she will have the גרשתני to say ארשתני even in the presence of her husband (even) if it is not true.

 $^{^{32}}$ הוספות is retracting his previous assumption that there is no גירושין regarding גירושין.

³³ Other עדים may come and say that on the date in which you claim that her husband divorced her in this place, at that time you were with us in a different place and could not have witnesses the divorce you describe. This is called and the latter עדים are believed. She will then lose her עדים.

³⁴ Other עדים may come and claim that the עדי stole something (some time prior to their testimony). They will be disqualified as עדים. See 'Thinking it over' # 4.

In summation: the א"א הזקת א"א can be removed through the הזקה of דייקא ומינסבא (even by גירושין).

הוספות has an additional difficulty with the ר"י:

ובהאשה רבה (שם צג,ב ושם) גבי בעו מיניה מרב ששת עד אחד ביבמה מהו³⁵ כולי -And in פרק האשה רבה, regarding that which they inquired from רבה, 'what is the ruling of a single witness by a יבמה, etc.'

אמר להו תניתוה³⁶ אמרו לה מת בנך ואחר כך מת בעליך ונתייבמה ³⁷ רב ששת answered them we learnt this in a משנה: 'They (witnesses) said to her, 'your son died first and afterwards you husband died' so she was מתייבם -

ואחר כך אמרו לה חילוף הדברים³⁸ תצא והולד ראשון³⁹ והאחרון⁴⁰ ממזר And then they told her it was the opposite; your husband died before your son, the rule is she must leave her בם and the first and last child is a ממזר for they were born from an איסור כרת relationship. This concludes the משנה which ב"ע cited. "ע continues -

היכי דמי אילימא תרי ותרי מאי חזית דסמכת אהני דאסרי ליבם סמוך אהני דשרו לה What are the circumstances of this case, where the ruling is תצא והולד ממזר; if you will say that it was two עדים (who said the child died first and she is מותר אדים and two עדים (who said the husband died first and she is אסורה ליבום), why do vou see to depend on these latter witnesses who forbid her to יבום (and you rule תצא and declare her children to be ממזרים), depend on these former witnesses who permit her to יבום (and we should permit her to remain with the יבום and the children are מברים). The גמרא there continues with s'ש proof. 41 הוספות however discusses this issue of מאי - חזית וכו'

- יקשה דמאי פריך והא אית לן לאוקמי אחזקה 42 דאסורה ליבם שמת בעלה תחלה וקשה

³⁵ The case there is where an עד אחד testified that the husband, who was childless, died, which requires the husband's brother to be מייבם his deceased brother's wife. Can he be מייבם her if there is only one עד who testifies to his brother's death. The reason not to, is because perhaps she has a close relationship with her brother-in-law and would (gladly) marry him without the דייקא ומינסבא.

יבמות צב,א ³⁶.

³⁷ In this scenario if the child died first, the husband died childless and she is a proper יבמה and eligible for יבום.

³⁸ In this scenario where the husband died first he was not childless when he died therefore his wife is forbidden to the brother-in-law as אשת אחיו שלא במקום אחיו. The children of a ממזרים. relationship are ממזרים.

³⁹ This refers to the child that was born to her and her are before they heard the second testimony (that she is forbidden to the יבם).

⁴⁰ This refers to the child that was born to them after they heard the second testimony.

⁴¹ It cannot be discussing עד (as עד asked 'מאי חזית וכר') therefore we must say that initially only one עד came and said your child died first and she was מייבם on the basis of his testimony (thus resolving the query that an מייב is believed by a יבמה and then two עדים came and said חילוף הדברים therefore תצא והולד ממזר.

 $^{^{42}}$ Before any of the עדים came she was בחזקת איסור to the יבם because she was an (א"א and) אשת אחיו שלא במקום מצוה for she had a son. We do not know who died first, the חזקת איסור should determine that the husband died first and she remains אסורה ליבם as she always was.

And it is difficult to understand ר"ש question of מאי הזית, for it is proper to place her on her הזקה that she is forbidden to her יבם and that therefore we would assume that her husband died first leaving a child, which prohibits her from יבום. How can ר"ש suggest that we should be סמוך אהני and permit her to remain married when this runs contrary to her הזקת איסור ליבם.

תוספות proves that this is a valid חזקת איסור (even though currently she may be בחזקת היתר to the since both her husband and her child are dead):

- אחיו כולי ועל בת אחיו (שם דף לא, א ושם) גבי נפל הבית עליו ועל בת אחיו כולי ברק ארבעה אחין נשם דף לא, ושם אחין בפרק ארבעה אחין states in פרק ארבעה די regarding the case where the house collapsed on him and on his brother's daughter, etc.

תוספות continues to ask on the ruling of "ר"ש (according to the s'י' explanation):

עוד כיון דתרי ותרי ספיקא דרבנן הוא יש לאוסרה כדאמרינן גבי ינאי - And additionally (even if we do not consider her בהזקת איסור ליבמה, since תו"ת, since פעפה where there is a היתר is considered by the ספק as a דאורייתא issue we go להומרא, we should prohibit her from the ר"י as the יבמ as the ינאי (that even though his mother had a הזקת היתר, nevertheless since it is a אורייתא issue we go להומרא, the same should apply by the זאורייתא.

תוספות rejects an anticipated answer to this question:

והתם לא דייקא כדאמרינן התם זימנין דרחמא ליה ליבם -

⁴³ This question seems to be both on רש"י and the ה"י who agree that by תו"ת we follow the חזקת (but not on the שיטת ריב"ב later in this תוספות (see (תוספות later by) footnote # 51).

⁴⁴ אמעון has two wives לאה and לאה, where לאה is the daughter of his brother שמעון (whom he may marry). The rule is if אובן dies childless, מייבם cannot be מייבם his daughter לאה and not even ראובן (who is not related to him by blood, because she is a צרת ערוה. In this case the house collapsed on לאה and they both died. If באובן dies first, then at the moment of his death neither ארה were eligible for יבום for they are ערוה and צרת ערוה respectively. However if לאה died first, יבום is no longer a יבום at the time of ראובן's death and she would be eligible for יבום to must receive שמעון before she can marry anyone else (because perhaps לאה לאה the ruling is that היישה must receive שמעון died first and she is שמעון but אשת אח שמעון her, for perhaps אינם died first and היבם is an אשת אח שלא is an אשת אח שמעון מצוה מצוה On this במקום מצוה asked why should she require היתר לשוק was always במקום מצוה since she was a צרת ערוה (the גמרא answered that the היוב הליצה is merely a חומרא). It is evident (from s' אביי question) that she is considered בחזקת היתר לשוק even though that currently she is בחזקת איסור לשוק (for she has no husband and no ברזקת איסור לשוק), nevertheless we follow the חוקה דמעיקרא (not the חוקה השתא, similarly here too (by her husband and son) since she is מעיקרא but rather the בחזקת איסור ליבם מעיקרא (because of her son), we do not consider the חזקה דהשתא but rather the הזקת איסור and she should be תוספות, so what is "מעוד אהני question וצ"ע! [Others explain תוספות to mean that just like by we rule לחומרא that she cannot be מתייבם because of her חזקת איסור (or that she must receive הליצה) even though it is תנ"א, so too by בעלה ובנה we should also rule להומרא that she should be תצא. However, the difficulty with this explanation is how can we compare an איסור להתייבם לכתחלה or a חיוב לחלוץ לכתחלה to the ruling of וצ"ע, בדיעבד.]

For there (by יבמה with her son) there is no דייקא, states there; as the גמרא states there; sometimes she likes the יבם and wants to marry him so she will not be דייקא.

מוספות answers:

יש לומר דמכל מקום מהני דיוקא דידה לענין דמרעה ליה לחזקת איסור ליבם 47 And one can say; that nevertheless (even though there is the רחמא) her is sufficient to be מדייק מרעה for she is still somewhat מדיקא out of concern that she may be אסורה ליבם.

תוספות responds to an additional anticipated difficulty:

והא דפריך נמי התם כולי ועוד ממזר ספק ממזר הוא -

And regarding this which ר"ש asks there by the יבמה and her son, etc.; 'and furthermore, if we are discussing a case of תו"ח, how can the משנה state that the children (from the ממזרים are ממזרים, at most they are 'ספק ממזרים, since there are two who claim מתרת ליבם so she is מותרת ליבם. This concludes the עדים נמרא ימרא משלה משלה who claim מותרת ליבם so she is מותרת ליבם. This concludes the עדים מחדרים who the difficulty -

אף על גב דבחזקת איסור ליבם היא -

Even though she is ר"י to the בהזקת איסור, so according to the תו"ת we follow the ממזרים, she is ממזרים and therefore the children are ממזרים; how can ר"ש argue that they are only ממזרים -

responds -

- אפרשינן דידה כדפרשינן ממזר ודאי ממזר ודאי ממזר מקום לא הוי ממזר ודאי ממזר ודאי מכל מקום לא הוי ממזר ודאי החיים מכל מקום לא הוי ממזר ודאי המהני היות החיים מכל מקום לא הוי ממזר ודאי המהני היות ממזר ודאי המהני היות ממזר ודאי המהני היות ממזר ודאי המהני היות ממזר ודאי החיים מכל מקום לא הוי ממזר ודאי המהני היות ממזר ודאי החיים מכל מקום לא הוי ממזר ודאי המהני היות ממזר ודאי החיים מכל מקום לא הוי ממזר ודאי המהני היות ממזר ודאי המהני היות ממזר ודאי החיים מכל מקום לא הוי ממזר ודאי המהני היות ממזר ודאי החיים מכל מקום לא החיים ממודר ודאי החיים מכל מקום לא החיים ממודר ודאי החיים מודר ודאי החיים מודר ממודר ודאי החיים מודר ודאים מודר ודי מודר ודי מודר ודאים מודר ודאים מודר ודאים מודר ודאים מודר ודאים מו

Nevertheless the child is not a ממזר ודאי for her (lesser) דיוק is effective to be מרעה the חזקה as תוספות explained previously -

תוספות offers an alternate (and opposite) explanation why the children are ספק ממזרים (only):

ועוד כיון דתרי ותרי ספיקא דרבנן 49 אין לנו להעמידה על חזקתה ולהתירו בממזרת

-

תוספות stated previously that by ב' אומרים מת וכו' we say אם נשאת לא תצא even though she is בחזקת א"א, nevertheless since she is יבמה that makes a חזקת א"א in the הזקת א"א. However here by יבמה we cannot use this explanation of דייקא since there is the concern of החמא ליה ליבם.

 $^{^{46}}$ יבמות צג,ב. See (the end of) footnote # 35.

⁴⁷ The query by ע"א ליבם was whether this lesser מתייבם (because of רחמא ליבם) is sufficient to allow her to be מתייבם based on the testimony of an ע"א; however, it is certainly sufficient to be מרעה the מרעה.

⁴⁸ See footnote # 24 & 47. This [lesser] יבמה (by a יבמה) is effective not only in regards to her (that אלא תצא), but even regarding the children that they are not ממזרים (only ממזרים).

⁴⁹ The ruling of חו"ח is that even if there is a חזקת היתר or that as result of following the חזקה there will be a certain (in a אסור מספק situation), the אסור מספק ווא איסור מספק. If we would follow her חזקת איסור מחזר and declare the child ודאי ממזר (since he is born from the איסור כרת (אשת אחיו), this would result in a leniency that he is permitted to marry a ממזרת, which permits him to marry a

And furthermore since תו"ת is a ספק דרבנן we cannot place her on her חזקת in order to permit the child to marry a ממזרת –

חוספות offers an alternate solution to the questions asked previously on the ר"י: 50

ורבינו יצחק בר ברוך פירש דלא אמרינן בכל הני אוקמא אחזקה - And the ריב"ב explained that the reason we do not say in all these cases, let us

place it on the initial הזקה, is -

 $^{-51}$ לפי שהשנים שמוציאים אותו מחזקתו של היתר הם מעידים תחלה לפי שהשנים שמוציאים אותו מחזקתו של היתר הם מעידים that remove him from the initial חזקה of permissiveness testified first -

- ⁵² מיד כשהעידו יצא מחזקתו על ידי עדותן ותו לא אמרינן אוקמא אחזקה ידי עדותן ומיד כשהעידו יצא מחזקתו על ידי עדותן ותו לא אמרינן אוקמא So as soon as they testified that it is forbidden, it left its initial היתר status of חזקת איסור (חזקת איסור), and we will no longer say place it on its initial חזקת היתר.

רישא ומאי שנא סיפא - אולהכי פריך לעיל⁵³ מאי שנא רישא ומאי שנא סיפא אולהכי פריך לעיל מאי שנא רישא ומאי שנא סיפא אמרא asked previously, what is the difference between the נתקדשה (by פֿיפֿא מאר מאַ מאַר מאַר (by פֿיפֿא אַר מאַר), for the situation is -

דשנים שאומרים נתקדשה העידו תחלה -

That the נתקדשה who said נתקדשה they testified first (and removed her from her חזקת to a איא so why איא היא –

- ובשנים אומרים נתגרשה אף על פי שהם העידו תחלה 54 מכל מקום היתה בחזקת אשת איש testified first, עדים המתירים המתירים even though the

ממזרת אסור בכשרה and therefore he is אסור בכשרה and ממזרת.

⁵⁰ This refers to the cases of ב' אומרים מת וכו', and ב' אומרים נתגרשה, the cases by יבמה, etc.

⁵¹ For instance in the case of ינאי (whose mother had a עדים the עדים who said אישתבאי (and negated her היתר ame before the עדים who said לא אישתבאי. This is not merely a conjecture but usually the עדים who appear first testify against the חוקה, for why should עדים come to substantiate a חוקה which is already in place?!

⁵² The חוקה א תו"ת is the status that the first עדים give; not the status that was before עדים came, for the first group of nullified that initial חוקה and created a new חוקה.

המרא מכו, במרא מכר, מברא מנושאת לא תצא ב"ל וב' אומרים וב' אומרים וב' אומרים וב' אומרים וב' אומרים לא נתקדשה ב' וב' אומרים מאת האשרים ב' אומרים נתגרשה וב' אומרים לא נתגרשה וב' אומרים לא נתגרשה אם. Seemingly there is no contradiction for by she is החזקת פנויה and by נתגרשה נתגרשה this explains the difference (according to the ר"י). What is the difficulty in the אמרא ב"ו מאר ב"ה מאי See"? בהא ד"ה מאי See"?

⁵⁴ This would seemingly cause us to rule א since she is now בחזקת היתר. However according to this understanding the אמרא should not have asked מ"ש רישא ומ"ש סיפא (that they should both have the same דישא ומ"ש סיפא), but rather that the ruling should be the opposite in both cases (by קדושין it should be א מארא and by אם and א מהרש ; however the אמרא asks that the ruling should be the same in both cases. Therefore חוספות explains (according to the מהרש that the ruling should be the same in both cases. Therefore מוציא from the מקשן here (mistakenly) assumed that the first set of מדער במח only be מידער היתר (by חזקת היתר היתר של היושין של היש מיפא מ"ש רישא ומ"ש סיפא since in both cases there is a sort of חזקת איסור (by חזקת איסור and by עדים and by עדים and by ירושין אודים ווונום אירושין אודים ווונום אירושין אודים ווונום אירושין אודים אודים

nevertheless she was א"א בחזקת א"א assumed that עדים המתירים cannot be מוציא only מ"ש רישא ומ"ש סיפא asked מ"ש רישא ומ"ש סיפא.

כי' הריב"ב continues with the תוספות:

- וכן ההיא דהאשה רבה 56 ודינאי 56 שנים המוציאין אותו מחזקתו באו רבה וכן ההיא הרגא הינאי in both these cases the two which remove him from the חזקה came first.

According to the תו"ת by תו"ת we follow the הזקה; however not the initial הזקה, but rather the status which the first group of עדים bestow. It is not necessary to rely on אישה or תו"ת ספיקא דרבנן in order to explain the contradictory גמרות.

The ר", disagrees:

יאין נראה לרבינו יצחק דהא הכא בשמעתין מוקמינן ליה אחזקה אחזקה דהא לרבינו יצחק אחל נראה לרבינו (regarding the נמרא גמרא), for here in our גמרא (regarding the

alleged באבוה דכהן הוא we do place him on his initial הזקה (that גרושה) -

אף על גב דכבר פסלוהו השנים והוציאוהו מחזקתו -

Even though two עדים invalidated him and took him out of his א הזקת כהונה, by testifying that he is a עדים, this testimony was before there were two עדים who testify that he is a עדים; according to the ריב"ב he should be פסול –

תוספות rejects a possible answer:

be effective to the extent that it places him בחזקת כהן –

חוספות offers another reason why the difficulty cannot be resolved:

ועוד דרב אשי משמע 59 דבעי למימר דאפילו אתו שניהם לבסוף דמסקינן ליה:

 $^{^{55}}$ This is the case where the first group said מת בנך ואח"כ (permitting her for יבום), so therefore the ruling will be איסור (even though initially she was דים איסור ליבם) since the first עדים removed her חזקת איסור.

⁵⁶ The two עדים that say his mother was captured testified first, therefore removing her חזקת היתר.

⁵⁷ This seems to be s"ע"א opinion בד"ה ואנן that the היתר is because of the ע"א (see footnote # 2).

⁵⁸ The ריב"ב (seemingly) maintains (according to the עדים (that (only) עדים have the strength to remove him from the initial הזקה; however an ע"א cannot nullify a הזקה (for an ע"א is even weaker than a קול as pointed out previously on the עדים (ע"א ד"ה והאמר). And even if he does establish a הזקה when the בן they nullified that he is a עדים come to nullify a הזקה כשרות.

⁵⁹ The אמר מרא מרוֹן came initially established the דרשב"ג ור"א in a case where an ע"דים came initially then two מדלים in a case where an עדים in a case where an עדים and finally one עדים asked why do we need that an מולותא דב"ד. On this עדים asked why do we need that an עדים בפוסלים came first and last, the same concern of עדים will be if the two עדים בפוסלים came first and then the מכשירים came and if we are not עדים הפוסלים. This indicates that even if the עדים הפוסלים in; not like the עדים בפוסלים.

And furthermore it seems that ר"א wanted to say^{60} that even if both עדים came at the end (after the עדים הפוסלים testified) we would still elevate him to כהונה, even though there were no עדים at all who sustained his עדים, there were only עדים הפוסלים, and according to the ריב"ב he should have a חזקת פסול and not be elevated to תו"ת.

SUMMARY

רש"י maintains that by תו"ת we follow the הזקה, but only regarding the person in question; the הזקה of the mother (father) does not apply to the child.

ר"ת agrees that we follow the חזקה (and the חזקת האם מהני לבת), however if it is בחזקת היתר and it is a דאורייתא issue the בחזקת ruled that it is אסור מספק (if it is חזקת היתר (if it is איסור and it is a איסור מספק issue then it is איסור מותר הזקה הזקה מותר issue then it is חזקת איסור (even by מרושה מותר).

ריב"ב maintains that the effective דים is the one established by the first עדים.

THINKING IT OVER

חוספות maintains that even though by תו"ת we follow the חזקה, nevertheless מדרבנן it is a מהרש"ל The מהרש"ל asks that this contradicts what עוספות wrote previously (כב,א ד"ה תרי) that we are תו"ת by תו"ת by מכשיר since we place him on his חזקת הערות, and we do not say that he is פסול מדרבנן. How can we justify the מדרבנן מדרבנן which is קיום שטרות קיום שטרות guestion when the case there is regarding מהרש"ל's where we rule לקולא, 62 and how can we answer his question?

2. תוספות asks in the case of the עירוב with ממאה ממאה, that since תרומה הזה"ז is we should place the תרומה on its חזקת מהרה. It seems that if תרומה מהו"ז would

⁶⁰ The (על הגליון) מנים מוספות comments: הפוסלים שנים מוספות ישנים (על הגליון) אומר רבינו יצחק בן אברהם דרב אשי נמי מוקי לה כשבא עד אחד המכשירים בזה אחר זה לא בעי לאוקמי דהא לא הוי קרי במתניתין על פי עד הפוסלים אבל בבאו שנים הפוסלים תחלה ואחר כך באו שנים המכשירים בזה אחר זה לא בעי לאוקמי דהא לא הוי קרי במתניתין על פי עד understands that when א מאבר מאבריו עד שבא האחר המשל א שני א ווי שני שני מול משנה מבדבריו עד שבא האחר מעלין לכהונה ע"פ ע"א משנה (whether ע"פ ע"א in a case of מעלין לכהונה ע"פ ע"א that it will be considered ע"פ ע"א since the two עדים המתירים did not come together but they came one after the other (after the will be considered ע"פ ע"א פע"א סטפר בדו"א עדים הפוסלים עדים הפוסלים אפי בתו"א מאבר הפוסלים אפי בתו"ח נמי מול במוחל במוחל במוחל במוחל וויא בתחלה וויא בתחלה וויא בתחלה וויא בתחלה וויא במוחלה וויא שנים לבסוף או מחלוקת של מחלוקת של מוחלות משנה של מוחלות משנה און ווילותא מוחלות של מוחלות משנה של מחלות של מחלות משנה וויא ווילותא מחלות משנה של מחלות של מ

⁶¹ See footnote # 12.

 $^{^{62}}$ See ארי שבחבורה.

⁶³ See מהרש"א.

⁶⁴ See footnote # 16.

be דאורייתא there would be no difficulty (for it would be a דאורייתא לחומרא). However the whole rule of מדרבנן is מדרבנן, so even if the תרומה is דאורייתא, the question is regarding the עירוב which is a דרבנן, so we should still be!

3. תוספות explains that by ב' אומרים מת וב' אומרים ב' even though she is בחזקת א"א, convertheless ב' אומרים מת וב' מדיקא ומינסבא, since the חזקת מדייקא ומינסבא is אשה דייקא ומינסבא. however, granted that there is no חזקת חזקת, nevertheless even if there were a חזקת היתר, the ruling is that by a ספיקא דאורייתא שפיקא נמדרבנן) אינ מדרבנן: 66 why therefore is the ruling אינ מדרבנן: 67

4. תוספות states that a woman is דייקא (even by גירושין) out of concern that שמא יוזמו (alone) she is not ב' עדים שמת שמת שמת הוספות משמת (alone) she is not שמא יוזמו וכו', 69 when there is the same concern of דייקא!

ריב"ב	י"ר	רש"י	המקרה - הדין
אוקמי אחזקת היתר של	אוקמי אחזת היתר של	אוקמי אחזקת היתר של	·
עד המכשיר	אבוה לגבי תרומה דרבנן	עד המכשיר	עד המכשיר, ב' עדים
			הפוסלים, עד המכשיר –
			כשר
אוקמי אחזקת איסור של	מדאורייתא אוקמי אחזקת	אין לינאי חזקת היתר	ינאי – ב' אומרים
ב' עדים הראשונים	היתר של האם ומדרבנן	ולא דנים על האם	אישתבאי וב' אומרים לא
שפסלי	אסור מספק		אשתבאי - פסול
עדי טומאה לפנה"ש באו	א. ע"ת דאורייתא ופסול		עירוב ספק (תו"ת)
תחלה	מדרבנן. ב. חזקה דהשתא		תרומה טמאה – אסור
	דטמא ביחד עם ב' עדים		
	הפוסלים.		
	סברא דחסר ואתאי אף		מקוה שנמצא חסר –
	שאין עדים פוסלים		פסול
אוקמי אחזקת היתר של	דיייקא ומינסבא מרעה		ב' אומרים מת וב'
ב' עדים הראשונים	לחזקת איסור, וגם		אומרים לא מת – לא
שמתירים	בגרושה וגם ביבמה		תצא
	דייקא ומנסבא גם ביבמה		מת בנך ואח"כ מת בעלך
	אף דרחמא ליה.		והעידו להיפך – לא תצא

⁶⁵ See footnote # 24.

⁶⁶ See footnote # 12.

⁶⁷ See footnote # 23.

⁶⁸ See footnote # 34.

⁶⁹ See footnote # 26.